

BIBLIOGRAFIE

Výběr doporučené literatury ke studiu latiny

O LATINĚ VŠEOBECNĚ (jazyk, literatura, kultura, studium):

- BARANDOVSKÁ-FRANK, Věra: **Latina jako mezinárodní jazyk**. Dobřichovice. KAVA-PECH 1995. 84 s.
- Encyklopedie antiky**. Kol. pod vedením Ludvíka Svobody. Praha, Academia 1973. 741 s.
- GROH, Vladimír: **Život v starém Římě**. Pro potřebu středních škol napsal ... 2. uprav. vyd. Praha, Jednota českých filologů 1937. 162 s., 60 obr. příl., 1 pl.
- IOANNES – Pp. – XXIII: *Constitutio Apostolica De Latinitatis studio provehendo Veterum Sapientia*, 22 Februarii 1962. → AAS 64 (1962), p. 129–135.
- KEPARTOVÁ, Jana: *Orbis Romanus et Latinus*. Praha, b. n. 1997. 88 s. – Vyd. Pedagogická fakulta University Karlovy.
- NECHUTOVÁ, Jana: **Středověká latina**. Brno, Vydavatelství MU 1995. 124 s.
- PAULUS – Pp. – VI: *Litterae Apostolicae motu proprio datae Studia Latinitatis quibus Romae conditur Pontificium Institutum altioris latinitatis*, 22 Februarii 1964. → *Seminarium* 16 (1964), p. 177–181.
- SACRA CONGREGATIO DE SEMINARIIS ET STUDIORUM UNIVERSITATIBUS: *Ordinationes ad Constitutionem apostolicam «Veterum Sapientia» rite exsequendam Sacrum Latinae Linguae depositum*, 22 Aprilis 1962. → AAS 64 (1962), p. 339–368.
- SACRA CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA: *Lettera circolare Le risposte alla nostra* con la quale viene costituita in Roma una «Scuola di latino», prot. n. 1060/68/F, 1 gennaio 1974. → *CpR* 55 (1974), p. 81–83.
- Slovník latinských spisovatelů**. Zprac. kol. autorů za vedení Evy Kuťákové a Anežky Vidmanové. Praha, ODEON 1984. 718 s.
- STIEBITZ, Ferdinand: **Stručné dějiny římské literatury pro střední školy**. Praha, Jednota českých filologů 1938. 296 s.
- #### *UČEBNICE (včetně učebnic speciálního zaměření):*
- BARTONĚK, Antonín: **Latina pro posluchače filozofické fakulty**. Druhý dotisk 7. vyd. Brno, n. vl. 1993. 326 s. – Vyd. Masarykova univerzita v Brně, fakulta filozofická.
- BARTONĚK, Antonín a kol.: **Latinská syntaktická cvičení (se slovníkem)**. 2. dopl. vyd. Praha, Karolinum 1993. 192 s. – Vyd. Univerzita Karlova jako skripta pro posluchače filozofické fakulty UK.
- BEJLOVEC, Josef a kol.: **Latina pro vysoké školy**. 5. vyd. Praha, St. pedagogické nakl. 1993. 286 s.
- FLOSS, Karel – NEJESCHLEBA, Tomáš: **Úvod do latinské filozofické terminologie a četby**. Olomouc, Univerzita Palackého 2000. 127 s. – Určeno pro posluchače 2. ročníku oboru filozofie
- KOČÍ, Jiří: *Fundamenta linguae Latinae*. Olomouc. Matice cyrilometodějská 1994. 27 s.
- KORONTHÁLYOVÁ, Markéta: **Latinská syntax**. Cvičné věty pro bohoslovce. 2. přeprac. vyd. Praha, Karolinum 1996. 37 s. – Vyd. Univerzita Karlova jako skripta pro posluchače katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy.
- KUŤÁKOVÁ, Eva: **Latina I**. Soubor textů a cvičení pro základní kurs latinského jazyka. 2. opravené a rozšířené vyd. Praha, Karolinum 1997. 139 s. – Vydalo KAROLINUM jako učební text pro posluchače filosofické fakulty UK.
- KUŤÁKOVÁ, Eva – MOUCHOVÁ, Bohumila – SLABOCHOVÁ, Eva: **Linguae Latinae studeamus**. Praha, EWA Edition 1998. 235 s.
- KUŤÁKOVÁ, Eva – SLABOCHOVÁ, Dana: **Ad fontes – cursus Latinus**. Praha, Karolinum 2000. 332 s.

- MOUCHOVÁ, Bohumila – KUŤÁKOVÁ, Eva – MAREK, Václav: **Disco Latine 1. / 2.** Televizní kurs latiny. Praha, Scientia 1995–1996. 2 sv.
- NECHVÍLOVÁ, Alžběta: **Terminologické minimum k Latině I.** Praha, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy 1996. 43 s.
- PECH, Jiří: **Latina pro gymnázia.** 1. / 2. díl. Praha, LEDA 1994–1996. 2 sv.
- PROS, Josef: **Latinitas viva 1** (učební text latinského jazyka pro gymnázia). Dotisk 1. vydání. Boskovice, ALBERT 1998. 115 s. – Vyd. Gymnázium Boskovice v roce 1996 jako pomůcku pro studenty a učitele.
- PŘECECHTĚLOVÁ, Milena: **Cvičebnice latiny pro bohoslovce.** 2. upravené vyd. Praha, Kalich 1993. 58 s. – Vyd. Evangelická teologická fakulta UK.
- SEINEROVÁ, Vlasta: **Cvičebnice latiny pro střední školy, především gymnázia.** Praha, FORTUNA 2000. 134 s.
- SEINEROVÁ, Vlasta: **Latina pro střední školy, především gymnázia.** 1. / 2. část. Praha, FORTUNA 1997. 2 sv.
- SLABOCHOVÁ, Dana: **Latina II.** Soubor textů a cvičení pro základní kurs latinského jazyka. 2. přeprac. vyd. Praha, Karolinum 1999. 176 s. – Vyd. Univerzita Karlova jako učební text pro posluchače filozofické fakulty UK.
- STŘÍŽ, Antonín: **Kurs latiny pro samouky.** Praha, SKRIPTUM 1992. 122 s. – Reprint vydání z roku 1944, doplněný Klíčem k překladům.
- ŠPAŇÁR, Július – KETTNER, Emanuel: **Latina pro 1. – 3. ročník středních všeobecně vzdělávacích škol.** Přel. Jiří Pech. Praha, St. pedagogické nakl. 1966. 457 s., obr. příl.
- ŠTVÁNOVÁ, Ludmila: **Latina.** Univerzální příručka pro maturanty a uchazeče o studium na vysokých školách. Praha, ORFEUS 1992. 133 s. – «Přehled středoškolského učiva.»
- ZACHOVÁ, Jana: **Latina pro historiky a archiváře.** 3. přeprac. vyd. Praha, Institut sociálních vztahů 1994. 103 s.
- MLUVNICE:**
- BILÍKOVÁ, Eva: **Přehled latinské mluvnice.** [4. vyd.] Brno, MC nakladatelství 2001. 63 s.
- KORONTHÁLYOVÁ, Markéta: **Souhrn latinské gramatiky.** Praha, KAIROS Holman 2000. 8 sl.
- KUŤÁKOVÁ, Eva – SLABOCHOVÁ, Dana: **Gramatické a lexikální minimum k Latině I.** Praha, KLP – Koniasch Latin Press 1994. 98 s.
- NOVOTNÝ, František a kol.: **Základní latinská mluvnice.** 2. vyd. Jinočany, H&H 1992. 297 s.
- PIHLÍK, Petr: **Latinská gramatika.** Plzeň, VESET 1992. 113 s.
- QUITT, Zdeněk – KUCHARSKÝ, Pavel: **Latinská mluvnice.** 2. vyd. Praha, St. pedagogické nakladatelství 1974. 202 s.
- SLOVNÍKY:**
- FÜRST, Kamil: **Slovník latinsko-český se zřetelem k potřebě žactva středních škol.** 6. vyd. Praha, Kvasnička a Hampl 1941. 391 s. – Přítisk: MEISSNER, Josef: **Slovník česko-latinský.** Praha, Kvasnička a Hampl [1941]. 334 s.
- KÁBRT, Jan a kol.: **Latinsko-český slovník.** 4. vyd. Praha, St. pedagogické nakladatelství 1996. 483 s.
- KÁBRT, JAN a kol.: **Latinsko-český slovník.** Praha, LEDA 2000. 575 s.
- PRAŽÁK, Josef M. – NOVOTNÝ, František – SEDLÁČEK, Josef: **Latinsko-český slovník.** Přepracoval dr. František Novotný. Praha, St. pedagogické nakladatelství 1955. 2 sv.
- PRAŽÁK, Josef M. – NOVOTNÝ, František – SEDLÁČEK, Josef: **Latinsko-český slovník.** Přepracoval dr. František Novotný. 20. vyd. Praha, KLP – Koniasch Latin Press 1999. 7, 1425 s. – Reprint 16. vydání z roku 1948.
- QUITT, Zdeněk – KUCHARSKÝ, Pavel: **Česko-latinský slovník starověké a současné latiny.** – Lexicon Bohemo-Latinum voces antiquae et recentioris Latinitatis continens. Praha, St. pedagogické nakladatelství 1992. 901 s.
- QUITT, Zdeněk – KUCHARSKÝ, Pavel: **Česko-latinský slovník.** Lexicon Bohemo-Latinum. Příloha. Praha, St. pedagogické nakladatelství 1993. 45 s.
- ŠENKOVÁ, Silva: **Latinsko-český / česko-latinský slovník.** 2. oprav. vyd. Olomouc, Nakladatelství Olomouc 1999. 262 s.

SPECIÁLNÍ SLOVNÍKY:

- CAPPELLI, Adriano: **Lexicon abbreviaturarum**. Wörterbuch lateinischer und italienischer Abkürzungen, wie sie in Urkunden und Handschriften besonders des Mittelalters gebräuchlich sind. 2. verbesserte Aufl. Leipzig, J.J.Weber 1928. 66, 543 S., 8 Tafeln. – Obsahuje též zkratky vyskytující se v nápisech.
- ERDŐ, Péter: **Latin-magyar egyházjogi kisszótár** [Malý latinsko-maďarský církevně-právní slovník]. Budapest, Márton Áron Kiadó 1993. 83 [s.] – «Studia Theologica Budapestinensia. Series Academiae Theologicae Rom.-Cath. a Petro Pázmány. Vol. 6. (Subsidia 2.)»
- GRAESSE – BENEDICT – PLECHL: **Orbis Latinus**. Handausgabe. Lateinisch-deutsch. Deutsch-lateinisch. 4. revidierte u. erweiterte Auflage herausgegeben u. bearbeitet von Helmut Plechl unter Mitarbeit von Günther Spitzbart. Braunschweig, Klinkhardt & Biermann [1971]. 579 S.
- GRAESSE – BENEDICT – PLECHL: **Orbis Latinus**. Lexikon lateinischer geographischer Namen des Mittelalters und der Neuzeit. Großausgabe, bearbeitet und herausgegeben von Helmut Plechl ... unter Mitarbeit von Sophie Charlotte Plechl. Braunschweig, Klinkhardt & Biermann [1972]. 3 Bde.
- HABEL, E.: **Mittelateinisches Glossar**. Unter Mitwirkung von ... F. Gröbel ... Paderborn, Ferdinand Schöningh 1931. 8, 431 S.
- HELLER, Jan: **Vocabularium biblicum septem linguarum – Biblický slovník sedmi jazyků**. 4. rozšířené vyd. Praha, Vyšehrad 2000. 21, 368 s. – Slovník hebrejsko-řecko-latinsko-anglicko-německo-maďarsko-český.
- JOUGAN, Alojzy: **Słownik kościelny łacińsko-polski**. Wyd. 3 zmienione i uzupełnione [1958]. Warszawa, Wydawnictwo Archidiecezji Warszawskiej 1992. 15, 746 s.
- KUCHARSKÝ, Pavel: **Právnícký slovník a právnícké texty latinské**. Praha, Univerzita Karlova 1970. 112 s.
- KUKLICA, Peter: **Slovník stredovekej latinčiny**. Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo 2000. 166 s.
- Latinitatis medii aevi lexicon Bohemorum**. Slovník středověké latiny v českých zemích. Zprac. kol. autorů z Kabinetu pro studia řecká, římská a latinská ČSAV [od seš. 15: z Ústavu pro klasická studia AV-ČR]. Praha, Academia 1977–1993. Seš. 1–14; Praha, KLP – Koniasch Latin Press 1995 – . Seš. 15 – .
- MAREŠ, Jan: **Latinsko-český slovník pro genealogy**. Praha, Česká genealogická a heraldická společnost 1996. 149 s. – «Vademecum genealog. Svazek 2.»

LATINSKÉ BIBLICKÉ KONKORDANCE:

- DE RAZE, Henricus – DE LACHAUD, Edmundus – FLANDRIN, Joan[nes] Baptista: **Concordantiarum SS. Scripturae manuale**. Editio 16. Parisiis, Apud Victorem Lecoffre, bibliopola J. Gabalda et socios 1908. 8, 751 p.
- PEULTIER – ETIENNE – GANTOIS: **Concordantiarum Universae Scripturae Sacrae Thesaurus ... auctoribus ... aliisque e Societate Iesu presbyteris**. Parisiis, Sumptibus P. Lethieleux editoris [1897]. 15, 1238 p. – «Cursus Sacrae Scripturae auctoribus R. Cornely, I. Knabenbauer, Fr. de Hummelauer aliisque Soc. Iesu presbyteris. Pars tertia. Textus. 5. Concordantiae Latinae.»

SBÍRKY LATINSKÝCH CITÁTŮ:

- HRABOVSKÝ, Jozef: **Latinské výpovede, porekadlá a heslá**. Sosb. a prel. ... Trnava, Spolok Sv. Vojtecha 1948. 107 s.
- KUŤÁKOVÁ, Eva – MAREK, Václav – ZACHOVÁ, Jana: **Moudrost věků**. Lexikon latinských výroků, přísloví a rčení. Praha, Svoboda 1988. 661 s.
- REBRO, Karol: **Latinské právnícké výrazy a výroky**. Římské právo od A až do Z. Přeložil Emil Charouz. Praha, Ivo Železný 1999. 233 s.
- STOILOV, A.: **Věčná slova**. Slovníček latinských citátů. Praha, Orbis 1942. 270 s.

LATINSKÉ TEXTY:

- Nova Vulgata Bibliorum Sacrorum editio**. Editio typica altera. [Città del Vaticano], Libreria editrice Vaticana 1986. 31, 2316 p.

Z ostatních latinských vydání Písma sv. např.:

- Biblia Sacra iuxta Vulgatam versionem.** 3. Aufl. Stuttgart, Deutsche Bibelgesellschaft 1983. 31, 1980 p.
- Bibliorum Sacrorum iuxta Vulgatam Clementinam nova editio** breviario perpetuo et concordantiis aucta adnotatis etiam locis, qui in monumentis fidei sollemnioribus et in liturgia Romana usurpari consueverunt. Curavit Aloisius Grammatica. [Città del Vaticano], Typis polyglottis Vaticanis 1959. 16, 1186 p.
- Novum Testamentum Graece et Latine.** Apparatu critico instructum edidit Augustinus Merk S. J. Editio nona. Roma, Pontificium Institutum Biblicum 1964. 47, 873 p.
- Breviarium Romanum** ex decreto SS. Concilii Tridentini restitutum, Summorum Pontificum cura recognitum cum textu Psalmorum e versione Pii Papae XII auctoritate edita. Editio iuxta typicam. Ratisbonae, Sumptibus et typis Friderici Pustet [1961]. 2 tomi.
- BRUNO z Querfurtu: **Život svatého Vojtěcha.** Legenda Nascitur purpureus flos. Přel. Marie Kyrlová. Praha, Zvon 1996. 158 s. – Latinský text s paralelním českým překladem.
- Catechismus Catholicae Ecclesiae.** [Latina Catechismi Catholicae Ecclesiae typica editio]. [Città del Vaticano], Libreria editrice Vaticana 1997. 10, 949 p.
- Collectio precum** ad usum clericorum Seminarii archiepiscopalis Pragensis. Praeae, Sumptibus Seminarii archiepiscopalis 1930. 109 p.
- DENZINGER, Henricus – SCHÖNMETZER, Adolfus: **Enchiridion symbolorum, definitionum et declarationum de rebus fidei et morum.** Editio 36 emendata et aucta. Barcinone ..., Herder 1976. 33, 954 p.
- FROLÍKOVÁ, Alena: **Rané křesťanství očima pohanů.** (Svědectví řecky a latinsky píšících autorů 1. – 2. století). Praha, H&H 1992. 96 s.
- GUIGO – převor – II: → **Scala paradisi.**
- IGNATIUS de Loyola: **Exercitia spiritualia S. P. Ignatii de Loyola.** Versio litteralis ex autographo Hispanico notis illustrata auctore R. P. Joanne Roothaan. Augustae Vindelicorum, typis et sumptibus Instituti Litterarii Dr. M. Huttler 1887. 40, 325 p.
- KORONTHÁLYOVÁ, Markéta: **Latinitas ecclesiastica.** Čítanka latinských církevních textů. Praha, Univerzita Karlova 1994. 69 s. – Skripta pro posluchače katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy.
- Liturgia Horarum** iuxta ritum Romanum. Editio typica. Octava impressio. [Città del Vaticano], Typis Polyglottis Vaticanis 1974–1975. 4 tomi.
- MAŁUNOWICZÓWNA, Leokadia: **Roma Christiana.** Podręcznik Łaciny Chrześcijańskiej. Wyd. 3. Lublin, Redakcja Wydawnictw KUL 1991. 451 s. – Katolicki Uniwersytet Lubelski – Wydział Nauk Humanistycznych.
- Missale Romanum cum lectionibus** ex decreto Sacrosancti Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum. Editio iuxta typicam alteram. [Città del Vaticano], Libreria Editrice Vaticana 1977. 4 tomi.
- Modlitby doporučené sv. Ludvíkem M. Grignionem z Montfortu.** Příloha ke knize O pravé mariánské úctě. Olomouc, Matice cyrilometodějská 1997. 59 s. – Latinské texty modliteb s paralelním českým překladem jsou na str. 28–55.
- Nejčastěji zhudebňované latinské duchovní texty s českým překladem.** Praha, SCRIPTUM 1992. 12 s.
- Preces ante et post Missam** pro opportunitate sacerdotis dicendae. Accedunt hymni, litaniae, aliaeque preces in frequentioribus publicis supplicationibus usitatae. Editio sexta. Ratisbonae, Sumptibus, cartis et typis Fr. Pustet 1893. 96 p.
- Scala paradisi.** Stupně k ráji. [Autor: Guigo – převor – II]. Přel. Markéta Koronthályová. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 1996. 46 s. – Latinský text s paralelním českým překladem.
- ŠIMANDL, Josef: **Textūs commūnēs ad rīte prōnuntiandum praeparātī.** Ēditiō tertiā, aucta et ēmendāta. [Praha], KTF UK 1993. 45 p.
- THOMAS a Kempis: **De imitatione Christi tractatus quattuor.** Textum autographi Thomani accurate descripsit et novo modo distinxit ... P. Michael Hetzenauer O. C. Oeniponte, Typis et sumptibus Fel. Rauch 1901. 16, 409 p.
- Základní modlitby.** Česká a latinská verze. Brno, Petr Sypták 2001. 23 s.

■ Zde upozorňuji na možnost vybrat si ke studiu církevní latiny (*Latinitas Christiana*) také texty doporučené v příloze II. k dokumentu «*Sacrum linguae Latinae depositum*» (→ AAS 64 [1962], p. 365–368).

ČESKÉ PŘEKLADY TEXTŮ:

Český překlad Písma sv., např.:

- Bible.** Písmo svaté Starého a Nového Zákona (včetně deuterokanonických knih). Český ekumenický překlad. 4. přeprac. vyd. Praha, Česká biblická společnost 1993. 1007, 283 s.
- Jeruzalémská bible.** Svatá bible vydaná Jeruzalémskou biblickou školou. Českou verzi připravila skupina překladatelů pod patronací Československé provincie Řádu bratří kazatelů. Pracovní vydání. Praha, Krystal OP 1992–. – Dosud vyšlo 11 svazků.
- Písmo svaté Starého Zákona** v překladu mons. dr. Josefa Hegera. Praha, Česká katolická Charita 1955–1958. 3 sv.
- Nový Zákon.** Sýkorův překlad v revizi Hejčlově k tisku upravil, rozčlenil, úvody a poznámkami opatřil dr. Rudolf Col. Olomouc, Velehrad 1947. 799 s. – V pozdějších letech několik dalších vydání.
- Nový Zákon.** Text užívaný v českých liturgických knihách přeložený z řečtiny se stálým zřetelem k Nové vulgátě. Praha, Česká liturgická komise 1989. 879 s.
- Český misál.** Praha, Česká liturgická komise 1983. 1006 s. – Vydáno ve Vatikáně pro potřebu římskokatolické církve v Československu.
- Český misál pro neděle a význačné dni liturgického roku.** Praha, Zvon 1995. 815 s.
- Denní modlitba církve.** Praha, Česká liturgická komise 1988. 3 sv. – Vydáno ve Vatikáně pro potřebu římskokatolické církve v Československu.
- Denní modlitba církve. Lekcionář pro modlitbu se čtením.** Praha, Česká liturgická komise 1988–1989. 5 sv. – Vydáno ve Vatikáně pro potřebu římskokatolické církve v Československu.
- Denní modlitba církve.** Ranní chvály, modlitba uprostřed dne, nešpory, modlitba před spaním. Praha, Česká liturgická komise 1987. 1863 s. – Vydáno ve Vatikáně pro potřebu římskokatolické církve v Československu. – Druhý dotisk 1. vydání vydalo Karmelitánské nakladatelství v Kostelním Vydří r. 1994.
- Denní modlitba církve. Hymny a básnické modlitby.** Praha, Zvon 1993. 283 s. – Připravila Česká liturgická komise.
- IGNÁC z Loyoly – sv.: Duchovní cvičení.** Přel. P. Robert Kunetka SJ. Řím – Praha, Křesťanská akademie 1990. 156 s.
- Liturgie hodin.** Praha, Česká dominikánská provincie 2000–... 5 sv. – Vydáno pro vnitřní potřebu dominikánského řádu. – Dosud vyšel svazek I. – Pátý doplňkový svazek bude obsahovat vlastní texty dominikánského řádu.
- Misál na každý den liturgického roku.** Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 2000. 2480 s. – Vydáno ve spolupráci s Liturgickým institutem v Praze.
- TOMÁŠ Kempenský: Čtvero knih o následování Krista** (Zlatá knížka). Přel., nejobvyklejší modlitby připojil a svým nákladem nově vydal dr. Jan Nep. Sedlák. 4. poopravené vyd. Praha, n. vl. 1930. 464 s.
- TOMÁŠ Kempenský: Následování Krista.** Přel. Josef Pernikář. Řím, Křesťanská akademie 1969. 272 s. – Vyšlo též u nás v r. 1969 (ÚCN–ČKCh); později několik dalších vydání.

ŘEČTINA:

- BARTOŇ, Josef: Uvedení do novozákonní řečtiny.** 2. přeprac. vyd. Praha, Karolinum 1994. 107 s. – Vyd. Univerzita Karlova jako skripta pro posluchače Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy.
- MUCHNOVÁ, Dagmar: Souhrn starořecké gramatiky – klasická řečtina.** Praha, Holman 2000. 8 sl.
- NIEDERLE, Jindřich – NIEDERLE, Václav – VARCL, Ladislav: Mluvnice řeckého jazyka.** Pracovní text pro vysoké školy. Praha, SCRIPTUM 1991. 288 s. – Fototypické vydání dle vyd. z r. 1956.
- PRACH, Václav: Řecko–český slovník.** Fototyp. vydání dle vyd. z r. 1942. Praha, Vyšehrad 1998. 588 s. Přítisk: SCHULZ, Jaroslav Gustav: *Attické tvary slovesné podle nápisů a rukopisů.* 135 s.
- SOUČEK, Josef B.: Řecko–český slovník k Novému zákonu.** 5. vyd. Praha, Kalich 1997. 374 s. – Fotomechanický přetisk vydání z roku 1987. [2. dopl. vyd. z r. 1973 připravili Jan Heller a Petr Pokorný, 3. vyd. revidovala Milena Přecechtělová.]